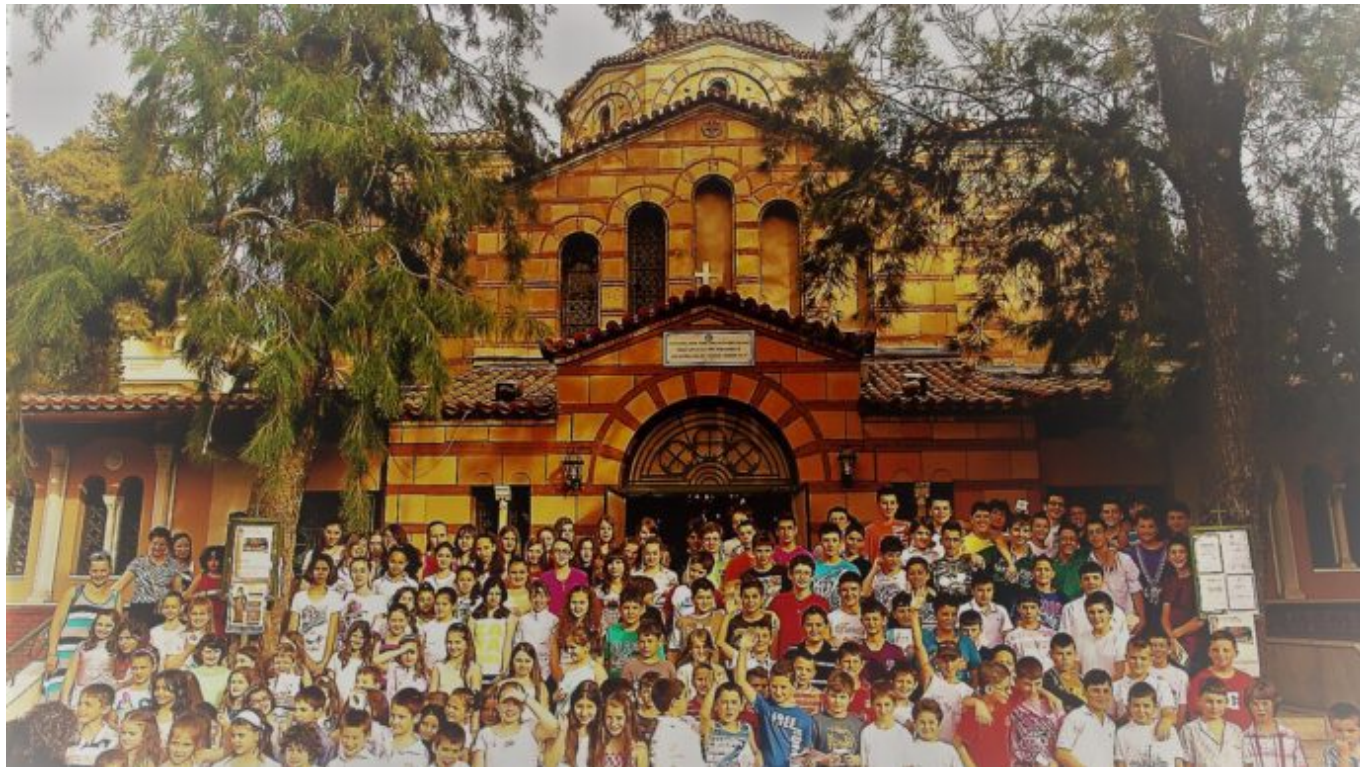

Η Κατήχηση των Κατηχητών - Προτάσεις με στοιχεία σύγχρονης παιδαγωγίας και ηγεσίας

/ [Γνώμες](#)

- Γράφει ο Ηλίας Λιαμής, Πρόεδρος Συνοδικής Υποεπιτροπής Καλλιτεχνικών Εκδηλώσεων και Μουσικών Συνόλων της Εκκλησίας της Ελλάδος, Καθηγητής Ελληνογαλλικής Σχολής “ΑΓΙΟΣ ΙΩΣΗΦ”

Το κατηχητικό μάθημα

Το κατηχητικό μάθημα, όπως τουλάχιστον διαμορφώθηκε περί τα μέσα του εικοστού αιώνα στην πατρίδα μας, είναι εμφανές πως έχει κλείσει τον κύκλο του. Καθώς οι γενεές που ζυμώθηκαν με το μάθημα αυτό απέρχονται, τα ερωτήματα αλλά και η αγωνία σχετικά με το μέλλον της κατήχησης στην ελληνική Εκκλησία διαρκώς οξύνονται.

Δεν υπάρχει αμφιβολία πως το κατηχητικό μάθημα, από τα τέλη της δεκαετίας του '80 και μετά, δέχτηκε δριμεία κριτική. Αυτή είχε να κάνει τόσο με το περιεχόμενο όσο και με τη μορφή. Ο συγκεκριμένος τύπος κατηχητικού μαθήματος επικρίθηκε για την στοχοθεσία του(με βασικό χαρακτηριστικό την ηθική συμμόρφωση), αλλά και για τον τρόπο της διδασκαλίας του (με βασικό χαρακτηριστικό έναν στείρο

διδασκτισμό ex cathedra).

Η κριτική στο κατηχητικό μάθημα, όπως άλλωστε κάθε κριτική, φαίνεται εύκολη, θα παραμείνει όμως αποσπασματική εάν δεν ληφθούν υπόψη συγκεκριμένες ιστορικές συνθήκες των τελευταίων 100 χρόνων. Σε αυτές περιλαμβάνονται τα όσα επικράτησαν στο σώμα της ελληνικής ορθόδοξης Εκκλησίας, ο ρόλος των θρησκευτικών οργανώσεων, οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες μιας Ελλάδας σε διαρκή αναβρασμό και εναλλαγές δεινών, καθώς και η ραγδαίες αλλαγές μέσω της παγκοσμιοποιημένης πληροφορίας και της ενοποίησης του παγκόσμιου πληθυσμού, τώρα πλέον και με την καταγιστική εισβολή της τεχνητής νοημοσύνης. Με τα δεδομένα αυτά, απαιτείται νηφαλιότητα, γνώση και βεβαίως διάκριση, προκειμένου να εντοπιστεί το όριο μεταξύ του ιστορικού και του διαχρονικού. Με άλλα λόγια, ανακύπτει το ερώτημα: Ποια είναι τα στοιχεία εκείνα, όσον αφορά το κατηχητικό μάθημα, που, όντως, έχουν κλείσει τον κύκλο τους και ποια είναι εκείνα, τα οποία μπορούν να χρησιμεύσουν ως οδοδείκτης και μαγιά στην κατήχηση του 21ου αιώνα;

Η σημασία του προσώπου

Το παρόν άρθρο δεν προσφέρεται για ενδελεχείς αναλύσεις. Όσοι όμως βρεθήκαμε και ωριμάσαμε στο μεταίχμιο '70 - '90, ανάμεσα σε έναν κόσμο που ανήκε στο παρελθόν και σε έναν εντελώς καινούργιο κόσμο που είναι ήδη παρών, δεν μπορούμε να μην εντοπίσουμε τον καταλυτικό ρόλο του προσώπου του κατηχητή. Οι γενιές του '30 και του '40, των οποίων προλάβουμε τις αναμνήσεις, αναγνώριζαν μέχρι τέλους της ζωής τους τον καίριο ρόλο που έπαιξε στην πνευματική τους εξέλιξη ο εμπνευσμένος και επιδραστικός κατηχητής. Οι θεολογικές γνώσεις, οι ηθικές επιλογές και η συμμετοχή στη λατρεία μπορεί σιγά σιγά να ενσωματώθηκαν ως κάτι αυτονόητο στη συγκρότηση των προσωπικοτήτων των τότε κατηχητόπουλων. Η ανάμνηση όμως του προσώπου αποτελούσε πάντα πηγή γλυκιάς μνήμης και βαθιάς συγκίνησης. Και βέβαια, όση δύναμη έχει ένα πρόσωπο να εμπνεύσει καθοριστικά, τόση δύναμη έχει ένα άλλο να τραυματίσει. Ευτυχώς όμως, φαίνεται -και αποδεικνύεται- πως ο ένας εμπνευστικός δάσκαλος-κατηχητής είναι σε θέση να εξισορροπήσει πλειάδα αδιάφορων ή τραυματικών παρουσιών.

Ο κατηχητής ως ηγέτης

Επικεντρώνομαι στο στοιχείο «πρόσωπο», καθώς αποδεικνύεται ότι αποτελεί έναν διαχρονικά καθοριστικό παράγοντα κάθε εκπαιδευτικής διαδικασίας, συνεπώς και του κατηχητικού έργου. Και όχι μόνον! Ακόμη και το σύγχρονο μάρκετινγκ, έχει εντοπίσει πως τα πρόσωπα με υπαρξιακή ισορροπία, στέρεο σύστημα αρχών και αξιών, δυνατότητα ανανέωσης της εσωτερικής τους συγκρότησης, συνέπεια

λόγων και πράξεων και ισχυρό οραματισμό, διαθέτουν βαθιά επιδραστικότητα, δυνατότητα έμπνευσης των γύρω τους και ετοιμότητα υποστήριξης και ενθάρρυνσης προς τα μέλη των ομάδων που έχουν αναλάβει. Έτσι περιγράφεται σήμερα ο επιτυχημένος ηγέτης, πάνω στον οποίο χτίζεται όλο το σύγχρονο οικοδόμημα ενός αποτελεσματικού και ανθεκτικού οργανισμού. Το πολύ ενδιαφέρον είναι όμως, πως, τέτοια καθοριστικά πρόσωπα δεν βρίσκονται στην κορυφή της πυραμίδας, αλλά στο μεσαίο επίπεδο, ως ηγέτες μικρών και ευέλικτων ομάδων. Σε αυτό το επίπεδο εντοπίζεται το κλειδί ενός οργανισμού που εξελίσσεται και αναπτύσσεται.

Ακριβώς στο επίπεδο αυτό, μέσα στον εκκλησιαστικό οργανισμό, κινείται ο κατηχητής. Η ποιότητα του αποτελεί πολλαπλασιαστικό παράγοντα πνευματικής προόδου ολοκλήρου του σώματος της Εκκλησίας αλλά και μεταφοράς του ευρύτερου οράματος του οργανισμού, αλλά και της σοφίας και της εμπειρίας των προηγούμενων γενεών στις επόμενες. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο, η Εκκλησία θα έπρεπε να έχει επικεντρώσει την προσοχή της στην προσέλκυση, κατάρτιση, συγκρότηση και αξιοποίηση των κατηχητών, με πλήρη επίγνωση πως, από την παρουσία και τη δράση τους, κρίνεται το σφρίγος του εκκλησιαστικού οργανισμού μέσα σε έναν κόσμο ανατροπών, διαρκών αλλαγών και αβέβαιου μέλλοντος.

Στο σημείο ακριβώς αυτό βρίσκεται η πρώτη και καθοριστική προϋπόθεση ενός αποτελεσματικού κατηχητικού έργου. Μόνον εάν η Εκκλησία συνειδητοποιήσει την κρισιμότητα του ρόλου του κατηχητή και γενικότερα του νεανικού λαϊκού στοιχείου, θα αναλάβει πρωτοβουλίες και θα αναπροσαρμόσει αυτόματα τις προτεραιότητές της. Δυστυχώς, το τμήμα αυτό του εκκλησιαστικού πληρώματος δεν έχει απασχολήσει όσο θα έπρεπε τον εκκλησιαστικό οργανισμό. Δεν αναφέρομαι τόσο σε δράσεις για τη νεολαία όσο για μια νοοτροπία αντιμετώπισης των νέων ανθρώπων ως εκείνων που σύντομα θα πάρουν στα χέρια τους τις τύχες της Εκκλησίας. Γεγονός είναι πως και στην ευρύτερη ελληνική κοινωνική πραγματικότητα υπάρχει σαφέστατο πρόβλημα διαδοχής γενεών, κάτι που είναι ιδιαίτερα εμφανές στις ελληνικές οικογένειες, στις οποίες συνδυάζεται η υπερπροστατευτικότητα με την άρνηση ανάθεσης ευθύνης. Η νοοτροπία αυτή δεν είναι δυνατόν να αφήσει ανεπηρέαστη και την εναλλαγή των γενεών μέσα στο εκκλησιαστικό σώμα. Όντως, η Εκκλησία φροντίζει τα παιδιά της, η φροντίδα αυτή όμως δίνει τη θέση της σε ενεργοποίηση ανακλαστικών άρνησης, συχνά και υποτίμησης, όταν υπάρξει το ενδεχόμενο νέοι άνθρωποι να καταθέσουν προτάσεις, να πάρουν πρωτοβουλίες και να αναλάβουν έργο. Κι όμως! Η κατάρτιση σε συνδυασμό με την εμπιστοσύνη θα πρέπει κάποτε να αποτελέσει τους καθοριστικούς εκείνους παράγοντες διαμόρφωσης στελεχών νεότητας, τα οποία, έχοντας δεχτεί εμπιστοσύνη, θα δείξουν εμπιστοσύνη στα νέα παιδιά και θα τους

χαρίσουν αυτό ακριβώς που τους στερεί, τόσο το σχολείο όσο και η οικογένεια: Αυτιά να τα ακούν και χώρο να αναπτυχθούν και να δημιουργήσουν.

Βασικοί πυλώνες κατήχησης κατηχητών

Στην επιτακτική αυτή ανάγκη, η προετοιμασία στελεχών η οποία, αυτή τη στιγμή, αποτελεί την αιχμή του δόρατος της επιχειρηματικότητας, μπορεί να προσφέρει στην Εκκλησία πολύτιμα εργαλεία, προσαρμοσμένα και σε συνδυασμό με τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της και την μακραίωνη πνευματική και ποιμαντική της παράδοση. Αυτή η ισορροπία πρέπει οπωσδήποτε να διατηρηθεί. Μπορεί η σύγχρονη πραγματικότητα να προσφέρει διαρκώς συναρπαστικά μέσα, τα εκκλησιαστικά κριτήρια όμως πρέπει να είναι πάντοτε θεολογικά. Ειδάλλως, η Εκκλησία θα δανείζεται στοιχεία ξένων ταυτοτήτων και θα συγχέεται στους εκτός και τους εντός αυτής, άλλοτε ως εκπαιδευτικός οργανισμός, άλλοτε ως χώρος ψυχοθεραπείας, άλλοτε ως κοσμικός μη κερδοσκοπικός οργανισμός και άλλοτε ως υποκατάστατο ενός κράτους προνοίας. Με τα δεδομένα αυτά, ας γίνει η προσπάθεια να διατυπωθούν ορισμένες κατευθύνσεις που οπωσδήποτε θα προσφέρουν στην κατήχηση των κατηχητών πολύτιμες υπηρεσίες:

1. Θεμελιώδη θεολογικό πυλώνα για την Εκκλησία αποτελεί η πρόσληψη των δεδομένων του εκάστοτε σύγχρονου κόσμου και η μεταμόρφωσή του. Συνεπώς, απαιτείται γνώση, ανάλυση και ερμηνεία του σύγχρονου κόσμου με τις εξελίξεις και τις απαιτήσεις του, προκειμένου να αρθρωθεί αποτελεσματικός θεολογικός και κατ' επέκταση κατηχητικός λόγος.
2. Αυτό που η επιχειρηματικότητα ονομάζει «όραμα» και το θεωρεί ως ακρογωνιαίο λίθο μιας αποτελεσματικής ηγεσίας, στην εκκλησιαστική γλώσσα ονομάζεται «εσχατολογία». Πρόκειται για έναν οραματισμό διαποτισμένο από την αισιοδοξία που πηγάζει από την παντοδυναμία και την πρόνοια του Θεού, ικανού να προσδώσει στο ποιμαντικό και κατηχητικό έργο της Εκκλησίας αντοχή, προσανατολισμό και έναν διαρκώς ανανεούμενο ζήλο. Χωρίς εσχατολογία, το κέντρο βάρους μετατίθεται στο παρελθόν και βασικά στοιχεία που διαμορφώνουν τον κατηχητή είναι ο φόβος για ό,τι καινούργιο συμβαίνει, η ανάγκη για υιοθέτηση ενός στείρου συντηρητισμού και η αδυναμία προσαρμογής του διαχρονικού λόγου της Εκκλησίας στις ιστορικές συνθήκες.
3. Σε κάθε οργανισμό, τα νέα στελέχη πρέπει οπωσδήποτε να έχουν βαθιά γνώση μιας ιστορικής διαδρομής καθώς και των μεθόδων που ακολουθήθηκαν στο παρελθόν, προκειμένου να αποκωδικοποιήσουν τη σοφία του παρελθόντος και να την προσαρμόσουν στα νέα δεδομένα. Στο εκκλησιαστικό περιβάλλον, η οραματισμοί, οι μέθοδοι και οι πράξεις των Πατέρων της Εκκλησίας κατά την

δισχιλιετή ιστορική πορεία της θα εξοπλίσουν το κατηχητή με πολύτιμη σοφία και συγχρόνως θα του δημιουργήσουν την αίσθηση μιας συνέχειας, η οποία έχει τώρα αυτόν ως παραλήπτη αλλά και ως κάποιον που έχει την ευθύνη της παράδοσης προς τους επόμενους. Συγχρόνως, η θεολογική κατάρτιση πρέπει να είναι συνεχής αλλά και να συνδέεται διαρκώς με τις σύγχρονες συνθήκες και αγωνίες των ανθρώπων. Αυτό θα οδηγήσει οπωσδήποτε σε παραγωγή νέου θεολογικού λόγου η οποία, αναμφίβολα, απαιτεί μόχθο, πόρους και πνευματικές ζυμώσεις εντός των κόλπων της Εκκλησίας, διαδικασίες όμως απαραίτητης, προκειμένου τα νέα της στελέχη να διατηρήσουν την επαφή με τη σύγχρονη πραγματικότητα. Ως παράδειγμα μιας τέτοιας αναγκαιότητας αλλά και των πολύτιμων αποτελεσμάτων που προέκυψαν αποτελεί η θεολογική παραγωγή των μέσων του εικοστού αιώνα που πραγματοποιήθηκε στη Δυτική Ευρώπη ιδιαίτερα από τους Ρώσους Θεολόγους της Διασποράς, οι οποίοι βρέθηκαν ενώπιον της δημιουργίας ενός νέου κόσμου, αμέσως μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, όταν ένιωσαν την ανάγκη αλλά και την ευθύνη να περιγράψουν το σύγχρονο στίγμα της ορθόδοξης θεολογίας.

4. Οι νέοι κατηχητές πρέπει να είναι ενήμεροι πως η καθιερωμένη μορφή του κατηχητικού μαθήματος έχει τις ρίζες της στην παράδοση του Δυτικού Χριστιανισμού και ιδιαίτερα του Προτεσταντισμού. Το γεγονός αυτό πρέπει να γίνει αντιληπτό αλλά και να αξιολογηθεί, δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα επιστροφής στις ρίζες της ορθόδοξης κατήχησης, που είναι η εκκλησιαστικότητα του βίου και η λατρευτική ζωή της Εκκλησίας.
5. Το δεδομένο αυτό θα δώσει πολύ ευρύτερες διαστάσεις στην έννοια της προετοιμασίας των κατηχητών, ανοίγοντας το δρόμο σε πρωτοβουλίες κοινοτικής ζωής και εμβάθυνσης της λατρευτικής ζωής της Εκκλησίας. Δεν υπάρχει αμφιβολία πως η γλώσσα της λατρείας καθώς και τα επιμέρους στοιχεία της χρειάζονται, όντως, συστηματική προσπάθεια και οργανωμένη σπουδή προκειμένου να αποκαλύψουν τις συμβολικές τους διαστάσεις και να αποδειχθούν ως ικανά να διαλεχθούν με τον σύγχρονο κόσμο και ιδιαίτερα με τη νοοτροπία των νέων ανθρώπων, η οποία διαμορφώνεται ραγδαία με όρους και κώδικες πρωτόγνωρους.
6. Το ζητούμενο στη σύγχρονη επιχειρηματικότητα είναι η συνεργασία και η ομαδική προσπάθεια, όχι μόνον μεταξύ συνεργατών του ίδιου επιπέδου αλλά και στελεχών από όλες τα επίπεδα της πυραμίδας. Στο εκκλησιαστικό περιβάλλον, αυτό σημαίνει πως ο νέος κατηχητής πρέπει να αισθάνεται ως μέλος ενός οργανισμού που έχει κοινούς στόχους και κοινές προτεραιότητες και παράγει διαρκώς νέα μέσα και νέους τρόπους διαλόγου με τον σύγχρονο κόσμο. Ο κατηχητής πρέπει να διαμορφωθεί ως ένας οιονεί ηγέτης, θα παραμείνει όμως ανενεργός εάν δεν τροφοδοτείται διαρκώς από ενθάρρυνση,

υποστήριξη και νέον εξοπλισμό, προκειμένου τα χαρίσματά του να πολλαπλασιαστούν και να δώσουν απτά αποτελέσματα.

7. Αποτελεί κοινό τόπο της σύγχρονης επιχειρηματικότητας πως «το μη μετρήσιμο μηδέν διοικουμένον και μηδέποτε βελτιούμενον». Στην κουλτούρα της ποιμαντικής και της κατηχητικής δράσης πρέπει να ενταχθεί η έννοια της στοχοθεσίας και της αξιολόγησης. Η διαδικασία αυτή είναι δύσκολη και απαιτεί, όχι μόνο διοικητικά αλλά και πνευματικά προσόντα, τα οποία όμως μέσα στην Εκκλησία βρίσκουν όλες τις προϋποθέσεις να καλλιεργηθούν και να δώσουν γλυκύτατους καρπούς. Συγκεκριμένα, τέτοιες συμπεριφορές απαιτούν ένα ιδιότυπο μίγμα προσωπικής κενώσεως, υπακοής, ταπείνωσης και αυτοπειθαρχίας. Το πολύ ενδιαφέρον είναι πως τα πνευματικά αυτά προσόντα περιγράφονται στα βασικά εγχειρίδια ηγεσίας και εταιρικής ηθικής, όπως διδάσκονται στα Οικονομικά και στο management. (βλ ενδεικτικά, *Ηγεσία. Ο δρόμος της διαρκούς επιτυχίας*, Εκδ. ΚΡΙΤΙΚΗ, Β' μέρος κ. εξ.)
8. Τα σύγχρονα παιδαγωγικά εργαλεία είναι πολύτιμα και πολυποίκιλα. Η Εκκλησία μπορεί να αντλήσει πλούσιο παιδαγωγικό υλικό και με εύκολους πλέον τρόπους να το έχει διαρκώς διαθέσιμο για τα στελέχη της. Αυτό όμως που ιδιαίτερα προσφέρει η παιδαγωγική επιστήμη είναι οι τρόποι κινητοποίησης, ιδιαίτερα των νέων ανθρώπων. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, γνωρίζουμε πως ο νέος άνθρωπος, προκειμένου να κινητοποιηθεί και να αποδώσει, είναι απαραίτητο να ενεργοποιηθεί το ηρωικό του στοιχείο. Και αυτό μπορεί να πηγάσει από ένα αίσθημα ταπεινής υπεροχής που πρέπει να διακατέχει ολόκληρη την Εκκλησία για την παράδοσή της και τον ρόλο της στον σύγχρονο κόσμο από το παρόν μέχρι και τα έσχατα. Ο νέος κατηχητής πρέπει να αναπτύξει μέσα του την αίσθηση του προνομίου, αλλά και της ευθύνης να είναι κανείς Χριστιανός. Χωρίς αυτή την πεποίθηση, το κάθε μέλος της Εκκλησίας, και κατ' επέκτασιν ο κατηχητής, εκλαμβάνει τη θέση του ως ένα υποχείριο σε αλλότριες κοσμικές δυνάμεις. Εδώ βεβαίως απαιτείται διάκριση: Η Εκκλησία δεν βρίσκεται σε αντιπαλότητα αλλά σε συνοδοιπορία με το σύγχρονο κόσμο. Χωρίς την καλλιέργεια της αρετής της καταλλαγής και της αγάπης, η Εκκλησία και κατ' επέκταση το πνεύμα της κατηχήσεώς της, θα διαποτιστεί από μια νοοτροπία σέκτας, η οποία αλλοιώνει τον πυρήνα της πνευματικής της διδασκαλίας.
9. Κινητήρια δύναμη της ζωής της Εκκλησίας αποτελεί Θεία Χάρις. Αποτελεί όμως ευθύνη του καθενός και του εκκλησιαστικού σώματος εν συνόλω, να αποδειχθεί άξιο υποδοχής της Θείας Χάριτος και συνεργάτης Της κατά το μέτρο των ανθρώπινων δυνάμεων. Όλη η πνευματική ζωή της Εκκλησίας αυτό τον σκοπό έχει: την καλλιέργεια της καρδιάς, η οποία, κεκαθαρμένη, αποτελεί παράγοντα φωτισμού του νου και κατ' επέκταση κινητήρια δύναμη πράξεων

διαποτισμένων από διάκριση, ταπεινοφροσύνη και βαθιά πίστη στην έλευση της επερχόμενης Βασιλείας. Για τον λόγο αυτόν ακριβώς, δεν νοείται κατήχηση χωρίς συνειδητή και συνεπή πνευματική ζωή εκ μέρους των στελεχών της νεότητος αλλά και όλων εκείνων, οι οποίοι αναλαμβάνουν το βαρύ έργο της εκπαιδύσεως τους. Όλες οι λύσεις είναι κρυμμένες στην μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας. Μέσα από τη συνέργεια θείων και ανθρωπίνων δυνάμεων η οποία θα προσδώσει στην ποιμαντική δράση ένα στοιχείο δυναμισμού που δεν μπορεί παρά να στηριχτεί στον ζήλο την αγνότητα και της δύναμης των νέων ανθρώπων. Το γεγονός αυτό καθιστά ακόμη επιτακτικότερης την ανάγκη ανανέωσης και εμβάθυνσης στη Ορθόδοξη λατρεία.

10. Όσο ενδιαφέρον υπάρχει για την αύξηση των ιερατικών κλήσεων, τόσο ενδιαφέρον πρέπει να υπάρξει για την αύξηση των κατηχητικών κλήσεων, μέσω της θέσπισης κινήτρων, διαρκούς και υψηλής επιμόρφωσης ακόμα καθώς και σχεδιασμού σε βάθος χρόνου.
11. Είναι βέβαιον πως το κατηχητικό έργο θα κληθεί να αντιμετωπίσει πρωτόγνωρες ψυχικές και πνευματικές καταστάσεις των νέων ανθρώπων, με βασικά χαρακτηριστικά την απομόνωση, την αδυναμία ενσυναίσθησης και τον συμβιβασμό με μια ζωή χωρίς ιδιαίτερες εξάρσεις, χωρίς υψηλούς οραματισμούς, χωρίς συναρπαστικές προσδοκίες, απλώς με αστραπιαίους εντυπωσιασμούς μέσω μιας οθόνης. Για τους λόγους αυτούς, είναι απαραίτητο ο κατηχητής, πρώτα ο ίδιος, να βιώσει εμπειρίες ομαδικότητας και κατόπιν να τις προσφέρει στους επόμενους. Συνεπώς, ομαδικές δραστηριότητες, αθλητισμός, καλλιτεχνικές δράσεις αποτελούν υλικό που πρέπει οπωσδήποτε να ενσωματωθεί στην κουλτούρα του κατηχητή μέσου υψηλής στάθμης και συστηματικής διοργάνωσης ανάλογων σεμιναρίων, συμπληρωμένων από συστηματική ενημέρωση γύρω από την σύγχρονη ηγεσία και τους τρόπους επιρροής.
12. Το σώμα των κατηχητών και τα στελέχη να ότι τους πρέπει να αποτελέσουν σώμα με δεσμούς ακόμα σταθερή επικοινωνία και κοινές δράσεις. Αυτό θα ενδυναμώσει το αίσθημα του «ανήκειν» και θα ανοίξει δρόμους στην αλληλοϋποστήριξη και στην αλληλοενημέρωση. Αλλά και ευρύτερα, η επαφή με ορθόδοξες κοινότητες εκτός των συνόρων μπορούν να αποτελέσει παράγοντα διευρύνσεως των οριζόντων και ανάπτυξης μιας κοσμοπολίτικης κουλτούρας, όπως συνέβη στο παρελθόν με εκείνα τα στελέχη νεότητος που σήμερα καλούνται να παραδώσουν τη σκυτάλη και αγωνιούν για το μέλλον χωρίς όμως να χάνουν την ελπίδα τους.

Συμπέρασμα

Η κατηχητική δράση της Εκκλησίας αποτελεί τη γέφυρα μεταξύ των γενεών μέσα στους κόλπους της. Αυτό αποτελεί κοινό τόπο στις ανθρώπινες δραστηριότητες. Ιδιαίτερα στις μέρες μας, η επιμόρφωση αποτελεί κεφαλαιώδη δραστηριότητα κάθε οργανισμού που αναπτύσσεται.

Αυτός είναι και ο λόγος που η διαδικασία αυτή βρίσκεται υπό διαρκή έρευνα και ανανέωση. Δεν αμφισβητείται πλέον πως η κάθε είδους επιμόρφωση πρέπει να απευθύνεται σε όλα τα κέντρα της ανθρώπινης ύπαρξης, να περιλαμβάνει νόημα ζωής και να οδηγεί στην εκπλήρωση ενός οράματος. Τίποτε όμως από αυτά δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί από έναν οργανισμό επαναπαυμένο στον πλούτο του παρελθόντος και απρόθυμο να συνδιαλλαχθεί με τις εξελίξεις του παρόντος και τις αγωνίες του μέλλοντος. Πολύ περισσότερο, τίποτε από αυτά δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί όταν κάθε τι το νέο ενεργοποιεί αυτομάτως ανακλαστικά συντήρησης τα οποία, μοιραία, θα διαποτίσουν όλες τις δράσεις του και ιδιαίτερα την επιμόρφωση προς τους νεότερους.

Ιδιαίτερα για την Εκκλησία, αυτό που ονομάζουμε «παράδοση» δεν είναι τίποτα περισσότερο από την σοφία που συγκεντρώθηκε μέσα από τον διάλογο με το εκάστοτε «τώρα», κυρίως όμως αυτό που θα παραδοθεί στους επόμενους. Ακόμη και στις κυνικότερες πτυχές του τεχνολογικού μας πολιτισμού(;) προκύπτουν διαρκώς ερωτήματα και αγωνίες πνευματικής και ηθικής φύσεως. Αυτά μπορούν να αποτελέσουν πρώτη ύλη για εσωτερική ανανέωση αλλά και έξοδο προς έναν κόσμο που ζητά όσο ποτέ αλήθεια και τρυφερότητα. Είναι βέβαιο, και με δεδομένο πως η θρησκευτική παιδεία στα σχολεία έκλεισε τον κύκλο της, ο μάχιμος κατηχητής θα αναδειχθεί σε «πρόσωπο κλειδί».

Πηγή: pemptousia.gr